

A close-up photograph of a hand holding a green-handled glass cutting tool, scoring a piece of glass. The tool has a green handle and a metal body with three stars and the text 'MITSUBOSHI JAPAN' engraved on it. The background is a blurred workshop setting.

PRESENTATION AV GLASMÄSTERI- TEKNIKER

Glasbransch
FÖRENINGEN

GLASMÄSTERITEKNIKERYRKET

För dig som vill presentera glasteknikeryrket har vi tagit fram lite riktlinjer att följa. Det går enkelt ut på att eleven skall få en enkel beskrivning av yrket och även praktiskt prova på några vanliga arbetsmoment.

Du väljer själv hur du lägger upp din presentation. Vårt material ger dig råd och tips på olika moment i yrket som du kan använda dig av.

VAD GÖR EN GLASTEKNIKER?

En glastekniker – ibland kallad glasmästare – monterar, reparerar och underhåller glas i byggnader. Det kan exempelvis handla om att byta gamla fönster mot nya för att spara energi, eller vara med vid ombyggnationer av butiker och kontor. I vissa fall bygger glasteknikern hela fasader, tak eller entréer i glas, ofta med hjälp av metallkonstruktioner.

MATERIAL OCH VERKTYG

Det bästa är att skolan införskaffar verktyg. Skolan kan också utveckla ett samarbete med lokala glasföretag som lånar ut verktyg och kanske själva deltar vid presentationerna. Samarbete mellan skola och lokala företag är speciellt viktigt för att säkerställa mindre yrkesgruppers presentation. Samarbetet är också viktigt för att eleverna ska få praktikplatser.

Följande utrustning och presentation bör ingå då yrket presenteras:

- > Glasskärare
- > Skärbord. Gärna ett bord på ca 2 x 1 meter och helst klädd med nålfiltsmatta eller liknande
- > Vinkellinjal, helst ca 1 m
- > Mätstock/måttband
- > Slipkloss för glas, alternativt "sandstensbryne"
- > Tomma fönsterbågar ca 500 x 550 mm. Kan byggas av eleverna själva tidigare
- > Kröjseltång
- > Kittkniv
- > Fogspruta
- > Handskar / handledsskydd
- > Glas ca 600 x 600 mm, 3 mm tjocklek
- > Stiftapparat alternativt stifttråd
- > Kitt

Trasor Material och verktyg kan köpas hos exempelvis:

- > GSAB, gsab.se
- > MABA, maba.se
- > Bohle, bohle-group.com/sv-se

FÖRSLAG PÅ PRAKTISKA ÖVNINGAR

Visa hur man skär och låt sen eleverna prova på en övning i taget. Diskutera varför glaset spricker i skäret.

Till övningarna används 3 mm floatglas.

- > Skärning av glas med linjal
- > Skärning av glas utan linjal
- > Måttagning av glas till fönsterbåge

ATT SKÄRA GLAS MED LINJAL

Det vanligaste verktyget idag är skärtrissa. Använd en vinkellinjal för bättre stöd för trissan. Att skära glas är att göra en skarp anvisning där du vill skapa ett brott i glasytan.

1. Trissan trycks ganska lätt men bestämt mot glasytan samtidigt som du drar den mot dig. Prova dig fram hur hårt tryck du behöver. Du hör ett speciellt ljud som signalerar att trissan skär.
2. Starta skäret någon millimeter in på glaset. Skär hela sträckan utan att stanna och följ noga vinkel-linjal. Viktigt att skäret bryts upp direkt efter att du avslutat skäret.
3. Enklarest att dra ut glaset över bordskanten, behåll skäret någon centimeter från kanten men fortfarande inne på bordet. Lyft glaset lite och bryt genom ett hastigt knyck nedåt mot bordskanten. Du kan också bryta upp skäret genom att lägga ex linjalen mitt under skäret. Placera handflatorna 20-30 cm från linjalen på vardera sidan om skäret och tryck t ill nedåt mot bordet.

ATT SKÄRA PÅ FRI HAND

Rita på fri hand en linje med mjuka svängar på ett pappersark. Placera glaset över pappret och se till att papprets svängar inte kommer närmare glaskanten än ca 20 mm.

4. Skär på fri hand och försök följa strecket som du ser genom glaset.
5. Knacka underifrån på skäret så att det spricker lite.
6. Bryt upp skäret.

ATT SLIPA GLASKANTER

En glaskant som inte är slipad består av massor av små mikroskopiska sprickor. Slipar man inte kanten är glaset extremt skört. Genom att slipa kanterna ökar glasets hållfasthet. Använd slipkloss för glas eller sandstensbryne.

MÅTTAGNING AV GLAS TILL FÖNSTERBÅGE

Glasmått är stumt falsmått minus ca 4 mm. Det är viktigt att ta hänsyn till att skärhjulet på trissan är ca 2 mm från trissans ytterkant. Prova dig fram. (Om du ska ha ett glas som är 500x600 ska du alltså....)

7. Placera glaset i kittfalsen.
8. Tryck försiktigt på glaset över glasfalsen så att överflödigt kitt pressas fram mellan glas och fals. Det frampressade kittet skrapar du bort när du senare rengör/avslutar all kittning.
9. Använd en trasa som skydd för händerna när du trycker på glaset. Se till att glaset är fixerat i falsen. Här använder du tunna träbitar som klossar.
10. Stifta fast glaset. Använd stiftpistol eller stifttråd och hammare.

Om du väljer att kitta med kittspruta: Kapa tubens munstycke så att kittfogens bredd blir smalare än falsen. Det skall finnas plats för att måla över kittet ut på glaset. Kittfalsen får inte synas från fönsterbågens insida. Snygga till kittfalsen med kittkniven. Övning ger färdighet.